

Notícies

A continuació es destaquen diversos actes i esdeveniments rellevants relacionats amb l'ESCRBCC durant el curs 2024-2025..

Miquel Mirambell Abancó, Director de l'ESCRBCC.
mmirambe@xtec.cat

Data de redacció: 23 maig 2025

Conferència inaugural del curs 2024-2025 a l'ESCRBCC a càrrec d'Anna Vila Espuña

[1] Anna Vila Espuña durant la conferència inaugural del curs 2024-2025 amb el director del centre (Fotografia: ESCRBCC).

El 16 d'octubre de 2024 va tenir lloc la conferència inaugural del curs acadèmic 2024-2025 a càrrec d'Anna Vila Espuña, doctora en Química Analítica per la UB i llicenciada en Belles Arts (Conservació-Restauració) per la UB, qui en el moment d'impartir la conferència era conservadora-restauradora de la col·lecció d'art contemporani de la Fundació La Caixa i actualment és conservadora-restauradora al Museu Picasso de Barcelona.

Anna Vila va treballar als Serveis Científico-Tècnics de la Universitat de Barcelona, va ser investigadora postdoctoral a l'Art Institute of Chicago, va treballar en el projecte PoPart (Preservation of Plastic Artifacts in Museum Collections) al Centre de Recherche et Restauration des Musées de France C2RMF (2010) i també com a investigadora sènior

al departament científic del Metropolitan Museum of Art de Nova York (2010-2012). Del 2012 al 2017 va ser investigadora sènior i cap del laboratori científic del Centre for Art Technological Studies and Conservation (CATS) de la Galeria Nacional de Dinamarca. Del 2017 al 2019 va treballar a la Universitat de Barcelona i des del 2019 fins al 2024 fou la responsable de la conservació-restauració de la Col·lecció d'Art Contemporani de la Fundació la Caixa. A partir del curs 2024-2025 ha començat a col·laborar en el Màster en Conservació Preventiva de Béns Culturals Mobles i Immobles que s'imparteix a l'ESCRBCC.

La lliçó inaugural portava per títol: "L'inici de la conservació amb fonament acadèmic i científic a finals del segle XIX i principis del XX".^[1]

Presentació del número 23 de la revista *Unicum*

[2] Vista general de l'acte de presentació del número 23 de la revista Unicum a la Biblioteca de Catalunya (Fotografia: ESCRBC).

El dijous 10 d'octubre de 2024 es va presentar a la Sala de la Caritat de la Biblioteca de Catalunya el número 23 de la revista Unicum.

Miquel Mirambell, director de l'ESCRBC, va presentar el nou volum de la revista i va donar pas a la conferència "Procés de carbonatació en la pintura al fresc amb morters calcítics i dolomítics", a càrrec de la doctora Núria Oriols Pladevall (química de l'Àrea de Restauració i Conservació Preventiva del Museu Nacional d'Art de Catalunya), la doctora Nati Salvadó Cabré i el doctor Salvador Butí Papiol (membres del Grup d'Anàlisi de Materials de Patrimoni Cultural de la Universitat Politècnica de Catalunya-BarcelonaTech), autors d'un dels articles, juntament amb la doctora Trinitat Pradell.

A més d'aquest article, la revista compta amb un article

in memoriam d'Eduard Porta, escrit per la professora Montserrat Artigau, un article sobre la caracterització de models anatòmics humans per a la seva correcta conservació d'Olga Martínez Lluch, un estudi de l'estat de conservació del material fotogràfic en suport de nitrat de cel·lulosa dels fons de la Biblioteca de Catalunya de Cristina Gallego Galán i un article sobre la resonància magnètica portàtil com a eina al servei del patrimoni cultural de Sonia Mironiuk Dobrovolskaia.

Finalment, cal dir que aquest número inclou cinc articles elaborats a partir dels treballs finals de cinc estudiants de l'ESCRBC del curs 2022-2023: Álvaro García Torres, Èlia Batlle Llorens, Nicole Distl, Foix Montaner Ràfols i Núria Solsona Castelló. Així com, un recull de les notícies i esdeveniments destacats que van tenir lloc a l'ESCRBC durant el curs 2023-2024. ^[2]

Pràctiques i estades formatives en institucions

En els programes formatius de l'ESCRBCC hi ha diverses assignatures de pràctiques i estades formatives en institucions. D'una banda, dues assignatures obligatòries: “Pràctiques externes” de 4t curs del Grau de Conservació i Restauració de Béns Culturals (6 crèdits ECTS) i “Pràctiques externes” del Màster de Conservació i Restauració de Patrimoni Fotogràfic (12 crèdits ECTS) i del Màster de Conservació Preventiva de Béns Culturals Mobles i Immobles (12 crèdits ECTS). D'altra banda, dues assignatures optatives d'estades formatives en institucions (de 3 crèdits ECTS cadascuna).

Durant el curs 2024-25 es van gestionar 55 pràctiques i estades formatives en 26 institucions diferents: 18 estades formatives optatives, d'una banda, i 23 pràctiques obligatòries en el marc de l'assignatura “Pràctiques externes” de 4t curs del Grau i 14 pràctiques obligatòries en el Màster de Conservació Preventiva de Béns Culturals Mobles i Immobles, d'altra banda. ³

[3] Dues estudiants en pràctiques de l'ESCRBCC revisant l'estat de conservació de les peces emmagatzemades a les sales de reserva del Museu Marítim de Barcelona (Fotografia: ESCRBCC).

Mobilitat internacional

Durant el curs 2024-2025 s'han fet 18 mobilitats, en 15 de les quals l'ESCRBCC ha estat la institució emissora i en 3 ha estat la institució receptora.

Així, doncs, d'una banda i pel que fa als estudis de Grau de Conservació i Restauració de Béns Culturals, 1 estudiant de l'ESCRBCC de 3r de Conservació i Restauració d'Escultura ha fet una estada a la *Università degli Studi di Torino* al segon semestre i 7 estudiants de l'ESCRBCC han fet estades de pràctiques a diverses institucions: *Amsterdam City Archives* (Països Baixos), *Atelier Samthiago de Viana do Castelo* (Portugal), *Musei Reali dei Torino* (Itàlia), *Archivio di Stato di Torino* (Itàlia), *Ethniko Ka Kaposdistriako Panepistímio Athinon* d'Atenes (Grècia), *Museu de Praga* (República Txeca) i *Prahova District Museum of History and Archaeology* (Romania). D'altra banda, 3 estudiants del Màster de Conservació i Restauració de Patrimoni Fotogràfic han fet estades al *Museu de Fotografia de Madeira* (Portugal) i al LUPA de Lisboa (Portugal).

Pel que fa al professorat, 1 professor de l'ESCRBCC ha fet una estada de docència a la *Università degli Studi di Torino* (Itàlia) i 3 professors de l'ESCRBCC han fet estades d'observació d'aprenentatge o bé de formació al *Museu de Fotografia de Madeira* (Portugal), a Praga i Litomyšl (Txèquia) i a París (França).

En els tres casos en què l'ESCRBCC ha estat la institució receptora, cal destacar que 1 estudiant de la *Università degli Studi di Torino* (Itàlia) ha fet una estada a l'ESCRBCC al segon semestre a 3r curs del grau en l'especialitat de Conservació i Restauració de Béns Arqueològics i que 2 membres del PAS procedents de la *University of West Attica* d'Atenes (Grècia) també han visitat l'escola al segon semestre.

[4] Estudiant de l'ESCRBCC durant una estada de pràctiques a l'empresa *Atelier Samthiago de Viana do Castelo* fent reintegració cromàtica a les rajoles del mercat de Santarém de Portugal (Fotografia: ESCRBCC).

Assistència de l'ESCRBCC a jornades i assemblees

L'ESCRBCC ha estat present en diversos actes i esdeveniments. En primer terme, cal destacar l'acte commemoratiu de l'aprovació de la Llei d'Ensenyaments Artístics que va tenir lloc el divendres 12 de juliol de 2024 al Círculo de Bellas Artes de Madrid. Aquest acte fou organitzat pel Ministeri d'Educació, Formació Professional i Esports i va comptar amb la participació de la ministra Pilar Alegria i de vuit representants de les diferents disciplines artístiques que recull la llei. Com a representant dels ensenyaments de Conservació i Restauració de Béns Culturals hi va participar el doctor Miquel Mirambell Abancó, director de l'ESCRBCC. L'acte va ser conduït per Cayetana Guillén Cuervo, presidenta de l'Academia de las Artes Escénicas de España. [5]

[5] Cayetana Guillén Cuervo, presidenta de l'Academia de las Artes Escénicas de España, i Miquel Mirambell, director de l'ESCRBCC, durant l'acte commemoratiu de l'aprovació de la Llei d'Ensenyaments Artístics (Fotografia: ESCRBCC).

D'altra banda, els dies 12 i 13 de desembre de 2024 va tenir lloc a Vitòria-Gasteiz, concretament a IDarte, l'Escola d'Art i Superior de Disseny Pública d'Euskadi, l'assemblea anual d'ACESEA (Asociación Española de Centros Superiores de Enseñanzas Artísticas). A més de l'assemblea, es van celebrar unes jornades sobre internacionalització i qualitat en els ensenyaments artístics superiors. El director de l'ESCRBCC, Miquel Mirambell Abancó, va fer una

presentació en aquestes jornades sobre "La certificació de la qualitat en els EAS a Catalunya: l'experiència de l'ESCRBCC". [6]

El divendres 7 de març de 2025, l'ESCRBCC va participar també a la segona trobada anual del Campus de les Arts a la seu de LCI Barcelona. Entre les diverses activitats, cal destacar que es va fer una sessió de pòsters en la qual es van presentar cinc revistes de docència, recerca i transferència de coneixement de diversos centres del

[6] Sessió de treball durant l'assemblea anual d'ACESEA a IDarte, l'Escola d'Art i Superior de Disseny Pública d'Euskadi (Fotografia: IDarte).

[7] Sessió de treball durant l'assemblea general d'ENCoRE.

[8] Sessió de treball durant la redacció del Pla per a l'Arqueologia i la Paleontologia (Fotografies: ESCRBC).

Campus de les Arts. Entre les publicacions presentades hi havia la revista "Unicum" de l'ESCRBCC.

Pel que fa a l'àmbit internacional, Joan Escudé González, secretari de l'ESCRBCC, va assistir els dies 3 i 4 d'abril de 2025 a l'Assemblea General d'ENCoRE, la Xarxa Europea de Centres Educatius de Conservació-Restauració, celebrada a les instal·lacions de la Facultat de Restauració de la Universitat de Pardubice en la històrica població de Litomyšl (Txèquia). D'altra banda, el dissabte 5 d'abril, ENCoRE i ECCO (Confederació Europea d'Associacions de Conservadors-Restauradors) van organitzar el Simposi "*Specialisations: Trends And Challenges In Conservation-restoration Education*". En la trobada, celebrada al Monestir d'Emaús de Praga (Txèquia), el professor Joan Escudé va presentar una comunicació elaborada per diversos professors de l'ESCRBCC sobre els màsters que s'imparteixen a l'ESCRBCC com a una eina d'especialització en l'àmbit de la Conservació-restauració. ⁷

Finalment, cal destacar la participació en tres esdeveniments per part del professorat de l'ESCRBCC. En primer lloc, el dissabte 26 d'octubre de 2024 es va celebrar la VII edició de les Jornades de Conservació i Restauració del Patrimoni organitzades per l'Institut d'Estudis Empordanesos a l'Auditori Narcís Monturiol del Cercle Sport Figuerenc, la lliçó inaugural de les quals fou impartida per la professora Marga Quiles Roca, cap

d'Àrea de Conservació i Restauració de l'ESCRBCC, amb una ponència sobre la transferència de coneixement a l'ESCRBCC.

En segon lloc, a la darrera setmana d'octubre de 2024, la professora Silvia Marín Ortega va participar a la sessió final per a la redacció del PAPCAT (Pla per a l'Arqueologia i la Paleontologia de Catalunya), durant la qual es van crear vuit taules de treball que agrupaven un total de 150 professionals de l'arqueologia, la paleontologia i la conservació-restauració. En aquesta sessió es van establir les conclusions de la primera fase i les accions que cal realitzar per posar el pla en funcionament. ⁸

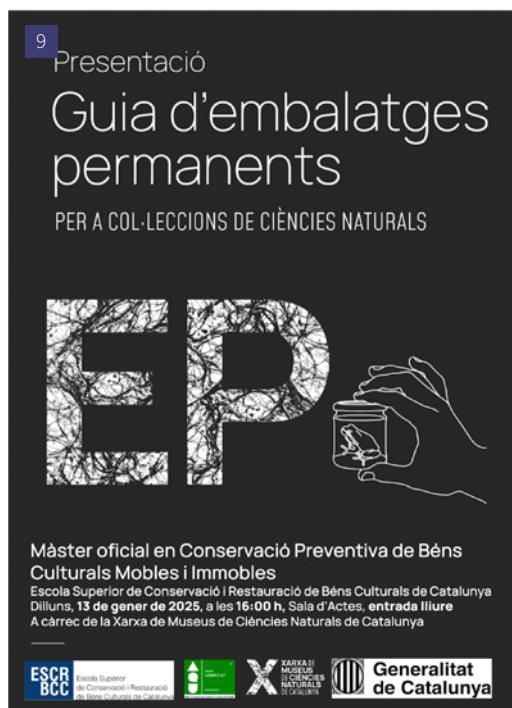
Finalment, els dies 7 i 8 de març de 2025 es van celebrar les jornades "Parlem de... El saltiri barroc: el so de les capses policromades", organitzades per l'Associació per l'Estudi del Moble i l'Associació Instrumenta, i coordinades per Cristina Bordas, Josep Borràs i Mònica Piera. Per part de l'ESCRBCC, el professor Joan Escudé González va participar al diàleg sobre criteris en la restauració d'instruments musicals, on es va aprofundir en el debat sobre la conservació i restauració dels saltiris des de diverses perspectives. Les jornades es van celebrar al Museu de la Música de Barcelona, al Museu del Disseny de Barcelona i es van clausurar amb il·lustracions musicals acompanyades de dansa a la Casa de la Seda de Barcelona.

Formació complementària

Com cada curs acadèmic, al llarg del curs 2024-2025 s'han organitzat diversos cursos i activitats de formació complementària per tal d'aprofundir en alguns aspectes curriculars dels programes formatius i millorar la formació dels diversos sectors que integren la comunitat educativa de l'ESCRBCC.

Així, doncs, d'una banda, entre el 27 i el 31 de gener de 2025 l'ESCRBCC va organitzar un curs oficial i homologat de Prevenció de Riscos Laborals en Conservació-Restauració, impartit per la Fundació Laboral de la Construcció. I, d'altra banda, també es van celebrar quatre conferències del Màster de Conservació Preventiva de Béns Culturals Mobles i Immobles obertes a tot el professorat i alumnat de l'ESCRBCC impartides per O. Llobet, M. Vila, X. Aymerich, N. Ibáñez, N. Valentín, J. Grau i B. de Tapol els dies 13, 14, 27 i 28 de gener de 2025, una de les quals fou coorganitzada amb la Xarxa de Museus de Ciències Naturals de Catalunya i l'altra amb l'Associació de Conservadors-Restauradors Associats de Catalunya.^[9]

Finalment, durant els mesos d'abril i maig de 2025 l'ESCRBCC va participar per segona vegada al programa EscoLab, un projecte del Departament de Ciència i Universitats de l'Ajuntament de Barcelona que obre la porta dels laboratoris i centres de recerca del país a l'alumnat de secundària. Hi van participar alumnat i professorat de l'Escola IPSE de Barcelona i de l'Institut Esteve Terrades de Cornellà de Llobregat.

[9] Cartell de presentació d'una de les quatre conferències del Màster de Conservació Preventiva de Béns Culturals Mobles i Immobles coorganitzada amb la Xarxa de Museus de Ciències Naturals de Catalunya (Fotografia: ESCRBCC).

[QR] Pols i contaminació en conservació preventiva: tècniques de mitigació i mesura

[QR] Guia d'embalatges permanents per a col·leccions de ciències naturals

Recerca, transmissió del coneixement i difusió

Durant el curs 2024-2025, l'ESCRBCC ha participat en diversos projectes de recerca i transmissió del coneixement, d'entre els quals destaca la participació del doctor Miquel Mirambell en el grup de recerca de gènere organitzat pel Departament d'Educació i Formació Professional de la Generalitat de Catalunya. Aquest projecte es va iniciar el desembre de 2024 i culminarà amb una publicació prevista per al març de 2026. En el cas de l'ESCRBCC s'està fent una recerca entorn de la conservadora-restauradora Montserrat Negre i Queralt (Barcelona, 1925-2021), pionera d'aquesta disciplina al nostre país. ^[10]

Finalment i pel que fa a la difusió, enguany l'ESCRBCC va participar en tres fires d'orientació d'estudiants. Així, doncs, entre el 26 i el 30 de març de 2025 l'ESCRBCC va participar al Saló de l'Ensenyament de Barcelona en un

estand compartit amb l'ESDAPC i l'ESMUC, amb un èxit considerable de persones interessades en les titulacions que s'imparteixen a l'ESCRBCC. El 27 de març Esther Niubó Cidoncha, consellera d'Educació i Formació Professional, Núria Montserrat Pulido, consellera de Recerca i Universitats, i Eva Menor Cantador, consellera d'Igualtat i Feminisme, van visitar l'estand i van saludar els equips directius, professorat i estudiantat de les tres escoles públiques de Catalunya que imparteixen Estudis Superiors Artístics. ^[11]

D'altra banda, el 19 de desembre de 2024 l'ESCRBCC va participar a la Fira de l'Estudiant a l'Institut Dertosa a Tortosa i el 19 i 20 de març de 2025 l'ESCRBCC va participar a l'Espai de l'Estudiant de Valls.

[10] Montserrat Negre i Queralt a l'Istituto Centrale di Patologia del Libro de Roma (Fotografia: Arxiu Montserrat Negre).

[11] Esther Niubó Cidoncha, consellera d'Educació i Formació Professional, Núria Montserrat Pulido, consellera de Recerca i Universitats, i Eva Menor Cantador, consellera d'Igualtat i Feminisme, visitant l'estand de l'ESCRBCC, l'ESDAPC i l'ESMUC (Fotografia: ESCRBCC).

Acte institucional de graduació de la dotzena promoció de l'ESCRBCC

[12] Graduades de l'ESCRBCC durant l'acte de graduació celebrat al Teatre Victòria de Barcelona, juntament amb la padrina de promoció, la secretària general del Departament d'Educació i Formació Professional i el director de l'ESCRBCC (Fotografia: Departament d'Educació i Formació Professional).

El passat 19 de maig de 2025 es va celebrar al Teatre Victòria de Barcelona l'acte institucional de graduació de la dotzena promoció dels Ensenyaments Artístics Superiors, la qual va iniciar els seus estudis el 2021 i els va finalitzar el 2025. En aquest acte hi varen participar estudiants d'art dramàtic, conservació-restauració de béns culturals, dansa, disseny i música procedents de l'Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals de Catalunya, l'Escola Superior de Disseny i d'Arts Plàstiques de Catalunya, l'Institut del Teatre de la Diputació de

Barcelona, l'Escola Superior de Música de Catalunya, Eòlia, l'Institut Europeo di Design, Jam Session, LCI Barcelona i Taller de Músics.

Durant l'acte hi va haver diverses actuacions a càrrec dels graduats de la promoció i dos discursos institucionals, a càrrec de Montserrat Amenós i García, padrina de la promoció, i de Teresa Sambola Ferré, secretària general del Departament d'Educació i Formació Professional de la Generalitat de Catalunya. [12]

